

Congres over sterke groei aantal softwarepatenten: bescherming of wildgroei?

🕒 maart 5, 2019 📁 [Artikel](#)

Het aantal patenten op software neemt jaarlijks toe, maar wat zijn die patenten waard? Het intellectuele eigendom op software is lastig te beschermen en de markt wordt verpest door triviale patenten en patenttrollen. Er lijkt sprake van wildgroei. Of toch niet?

Er bestaat een duidelijke behoefte om het intellectuele eigendom op software te beschermen. Dat blijkt uit de groei van het aantal

octrooiaanvragen op softwaretoepassingen. Het Europees Octrooi Bureau (EOB) kreeg vorig jaar 165.000 patentaanvragen te verwerken, bijna 4 procent meer dan in 2016. Welk deel daarvan softwarepatenten zijn is niet zomaar duidelijk, omdat software zelf – de broncode – niet patenteerbaar is. Altijd gaat het om een technische toepassing waarin software een rol speelt. Bekeken per technologiegebied waren medische techniek (6,2%), digitale communicatie (5,7%) en computertechniek (4,1%) de grootste groeiers. Dat zijn alle drie gebieden waarin software een grote rol speelt. De wens tot bescherming geldt overigens ook voor uitvindingen gedaan door KI-toepassingen zoals neurale netwerken.

‘Als zodanig’

Artikel 52 van het Europees Octrooiverdrag meldt dat computerprogramma's 'als zodanig' zijn uitgesloten van octrooiering. Echter, de interactie van de broncode met een apparaat (sensor, IoT-camera, computergestuurde draaibank) kan wel voor octrooi in aanmerking komen. Enigszins verwarrend, maar een voorbeeld maakt dit duidelijker: een camera maakt een opname van een gezicht. In die opname wordt de afstand tussen de ogen gemeten en op basis daarvan bepaalt de software hoever het gezicht verwijderd is van de camera. "Dat is octrooieerbaar", aldus Anton Versluis, octrooi-beoordelaar van het Europees Octrooi Bureau in Den Haag.

Belangen beschermen

De drie meest gangbare methodes om het intellectuele eigendom op software te beschermen zijn: auteursrecht, geheimhouding en octrooien. Op elk stuk software is automatisch het auteursrecht (copyright) van toepassing. Dit biedt zeventig jaar lang bescherming. Maar het is beperkt in zijn werking: het biedt bescherming tegen het kopiëren van de tekst. Octrooien daarentegen beschermen de functionaliteit.

Geheimhouding kent ook zijn problemen. Want hoe houd je algoritmes geheim die je in de cloud wil laten draaien? Paul Klint, research fellow van het CWI en emeritus hoogleraar software-engineering van de Universiteit van Amsterdam, noemt het een sterke manier om belangen veilig te stellen. Een voorbeeld is de methode van Netflix om individuele filmvoorkeuren vast te stellen.

Maar Erik Visscher, Europees octrooigemachtigde en partner bij octrooigemachtigdekantoor De Vries en Metman, vindt het een lastige vorm van bescherming. Soms is het niet mogelijk en als het wel mogelijk is blijkt de ICT-praktijk weerbarstig. Vaak werkt een team van softwareontwikkelaars aan een nieuw programma, maar mensen komen en gaan en werk wordt uitbested. Als iemand elders verder bouwt op basis van dezelfde algoritmen, dan is dat lastig te achterhalen. De eerdere werkgever kan het aanpakken

VOLG CLOUDWORKS!

DOWNLOAD HET MEEST RECENTE MAGAZINE

Download **hier** CloudWorks #1

Klik **hier** voor het downloaden van eerdere edities van CloudWorks

via onrechtmatige daad, maar het bewijs is lastig te leveren. De nieuwe Nederlandse wet bescherming bedrijfsgeheimen biedt overigens iets meer mogelijkheden.

“Het octrooi is het krachtigste middel om computer-geïmplementeerde uitvindingen te beschermen”, zegt Visscher van De Vries en Metman. “De enige beslissing die je moet nemen is of je wel of niet gaat octrooieren. Die andere twee heb je automatisch.” Die zijn dus ook de goedkoopste manier van beschermen. Octrooiering vergt inspanning en geld – en is dus een commerciële beslissing.

Wildgroei

Paul Klint (CWI) vindt patenten op software echter geen goed idee. Er is wat hem betreft een wezenlijk verschil tussen een octrooi op een tastbaar apparaat en een op software. Bij het eerste maakt een bouwtekening van een prototype van een product deel uit van het patent. Een softwarepatent bevat geen broncode en ook geen algoritme – want niet patenteerbaar. Meestal bevat het een algemene beschrijving, die te breed is om exact de functie van het programma aan te geven. Vervolgens is het lastig te bepalen of nieuwe software het betreffende programma schendt. Of het is zo breed dat hele bedrijfstakken worden geraakt, en dan wordt het vaak genegeerd.

Klint: “Zelfs de definitie van een softwarepatent is onduidelijk. Ik heb met enkele collega's vijftig van deze patenten onderzocht op criteria voor octrooierbaarheid en slechts vijf bleken werkelijk over een uitvinding op het gebied van software te gaan.” En of een toegekend patent echt bescherming biedt, blijkt pas als het in een rechtszaak standhoudt.

Hij is zeer negatief over de huidige octrooipraktijk rond software en spreekt van wildgroei. “Er zijn teveel – honderdduizenden – triviale patenten in omloop.” Patenten op to-do-lijstjes (overigens een Amerikaans patent, zonder Europese tegenhanger, dus hier niet geldig), op de y-as in de meetkunde en op bepaalde wiskundige operatoren. “Daar is niets nieuws aan, ze bestaan al lang.”

Hetzelfde geldt voor de vele patenttrollen, valse patenten. Ze worden vooral bedacht om grote softwareproducenten het leven zuur te maken. “Afpersen met patenten”, noemt Klint dat. Om zich tegen trollen te beschermen heeft Microsoft onlangs 60.000 patenten vrijgegeven, waaronder die op Linux, .Net en C#. Een aanval op die patenten heeft dan geen zin meer, want iedereen kan er gebruik van maken.

Klint meent dat patentbureaus niet in staat zijn softwarepatenten goed te beoordelen. Dat komt enerzijds door de massaliteit van het aantal aangevraagde patenten. En anderzijds door gebrek aan deskundige mankracht.

Triviale patenten

Versluis van het EOB trekt zich de kritiek aan. “We doen er alles aan om dit tegen te gaan.” Daarom heeft het EOB afgelopen jaren extra octrooibeoordelaars aangenomen. Er zijn nu vijfduizend ‘patent examiners’ in dienst, die dus per persoon jaarlijks ruim dertig octrooiaanvragen behandelen.

‘Er zijn inderdaad triviale patenten in omloop. Octrooibeoordelende instanties elders in de wereld zijn vaak minder streng dan wij. Maar in het algemeen – en dat geldt ook voor die instanties elders – proberen we bij toekenning de strekking ervan zo veel mogelijk te beperken. Maar als een aanvraag geen inbreuk maakt op de vrije markt, en het is voldoende inventief, dan wordt het toegekend.’

Automatisering van het uitvinden

Uitvinden is mensenwerk. Toch zijn er al enkele gevallen van slimme machines en apparaten, bestuurd door bijvoorbeeld neurale netwerken, die ook vindingen hebben opgeleverd die, indien ze door mensen zouden zijn gedaan, voor een octrooi in aanmerking zouden komen. Peter Blok gaf eerder dit jaar in zijn oratie als hoogleraar ‘octrooirecht en privacy’ aan de Universiteit Utrecht enkele voorbeelden van ‘ontdekkingen’ door kunstmatig intelligente systemen. Hij duidt ze aan als ‘innovaties in uitvinden’:

- De revolutionaire cross action tandenborstel komt uit een computer, de creativity machine – een geoctrooieerd neuraal netwerk – van de Amerikaanse computerwetenschapper Stephen Thaler. Deze borstel met haarstrengen die onder verschillende hoeken staan, verbetert de verwijdering van plaque significant. Inmiddels heeft Oral B de vinding toegepast.

NIUWS VAN ISPCONNECT

- ▶ Terugblik Software Defined Networks event
- ▶ De sponsors van de 5de Dutch Night @CloudFest zijn bekend!
- ▶ Onderweg naar Cloudfest met NDIX
- ▶ Kengetallen onderzoek belangrijk voor de volwassenheid van de sector
- ▶ Informatiebijeenkomst Aanbesteding Webhostingdiensten SURFmarket

DELHAIZE SCALE LENOVO

AANMELDEN VOOR NIEUWSBRIEF

TOEKOMSTIGE EVENEMENTEN

3i-Event – Ideas, Intellectual Property & Innovation
april 18 @ 11:00 - 18:00

UPS-Day 2019
juni 13 @ 10:30 - 18:00

Fiber Vakdag 2019
juni 18 @ 11:00 - 19:00

Bekijk alle Evenementen

Krijgt u ook zoveel vragen over uw informatiebeveiliging?

TT3P helpt u met het antwoord

[Ik wil weten hoe](#)

TAGS

Amazon Web Services benoeming beveiliging

- De AI-robot Eve van de Universiteit van Cambridge kan tienduizend stoffen per dag screenen. Uit die screenings is ontdekt dat een ingrediënt van tandpasta kan bijdragen aan de bestrijding van malaria.
- Een genetisch algoritme van Linden Innovation Research van de US Airforce heeft automatisch een bijzonder goed werkende antenne voor satellietcommunicatie ontworpen. Deze ziet er zo raar uit dat wetenschappers het ontwerp 'crazy' noemden, maar hij is inmiddels toegepast op een NASA-satelliet.
- Een zelflerend algoritme van het farmaceutische bedrijf Berg uit Boston vond een nieuw medicijn voor de behandeling van kanker.
- Een algoritme van een ander bedrijf, aldus Blok, kwam met het idee om de helmen van spelers van American Football magnetisch te maken, zodat er bij botsingen tussen spelers minder vaak hersenletsel optreedt.

Intelligente machines

Aan wie komt het octrooi toe bij dergelijke vindingen? Daarover bestaat geen twijfel: aan natuurlijke personen en rechtspersonen, dus aan de ontwerper van de software of in de meeste gevallen: diens werkgever. Niet aan de intelligente machine, want dat is geen rechtspersoon.

Doet een werknemer van Philips een octrooieerbare uitvinding, dan komt het octrooi op naam van Philips en wordt daarnaast de naam van de uitvinder op het patent vermeld. Wel is er discussie of de naam van het AI-programma ook vermeld moet worden. Nu is dat niet het geval. Blok wil dat ook zo houden: "Omdat het programma niet de uitvinder is, maar het instrument waarmee een menselijke uitvinder heeft uitgevonden."

Ook is er discussie of er bij dergelijke 'vindingen' wel echt sprake is van uitvinden – een voorwaarde voor octrooiverlening – of dat het gaat om slimme data-analyse. In dat laatste geval meent Erik Visscher van De Vries en Metman dat er geen octrooi kan worden toegekend, maar anderen zien dat genuanceerder.

Anton Versluis van het Europees Octrooi Bureau: "Bepalend is dan de 'uitvindershoogte'. Als het nieuw is en voldoende inventief, dan is octrooi mogelijk." Blok: "Ik zou uitvinden en slimme data-analyse niet tegenover elkaar plaatsen, maar zeggen dat je ook kunt uitvinden met behulp van slimme data-analyse." Het EOB heeft onlangs bevestigd dat AI-gerelateerde uitvindingen octrooieerbaar zijn.

Van idee naar innovatie op het 3i-Event

Vroeg of laat krijgt ieder bedrijf gewild of ongewild te maken met intellectueel eigendomsrecht. En dan moet je een duidelijk verhaal hebben. Bezoek daarom het 3i-Event over Ideas, Intellectual property & Innovation op 18 april op de hightech campus in Eindhoven.

In deze tweede editie van het 3i-Event staan boeiende cases, aansprekende paneldiscussies en diepgravende parallelsessies centraal. U ontmoet IP-professionals van Octrooi Centrum Nederland, het Benelux Office for Intellectual Property en het

European Patent Office. Daarnaast kunt u uitgebreid spreken met octrooigemachtigden over hoe u de juiste aandacht voor intellectueel eigendom in uw bedrijfsstrategie meeneemt.

Inschrijven kan via 3i-event.com/103716/subscribe

Henk Tolsma is journalist

 [3i-Event, softwarepatenten](#)

Geef een reactie

Het e-mailadres wordt niet gepubliceerd. Vereiste velden zijn gemarkeerd met *

Reactie

big data **blog** Brocade Cisco **cloud**
colocatie CommVault Ctae Dassault Systèmes
datacenter datacenters Dimension Data
Google HP hybride cloud IBM Infor infrastructuur Intel
internet Internet of Things Interxion IT-security
Juniper Networks Microsoft Nutanix omzet
onderzoek OpenStack Oracle
overname public cloud Red Hat SaaS
Salesforce samenwerking SAP security
software storage T-Systems Tintri

Ontketen de kracht van ERP-software

TRU

RECENTE BLOGS

Benchmarking

Hostingbedrijven en Cloud aanbieders, leden van ISPCoast en deelnemers van DHPA, hebben in december een uitnodiging ontvangen om mee te doen aan een kengetallen onderzoek naar **Read More »**

Datacenter-automation: de feiten en fictie gescheiden

John Morrison, Vice President EMEA Sales & Services Extreme Networks
Digitale transformatie zorgt bij

organisaties voor herdefiniëring van de bedrijfsvoering. Daar komt veel ruis bij kijken: **Read More »**

Bouwen aan een gezonde relatie met cloud service providers: vijf tips

Rudy Arts is Regional Sales Executive EMEA bij iland Ook in 2019 zullen

bedrijven massaal naar de cloud migreren. Volgens Gartner zullen alleen al de publieke **Read More »**

DE TECHNIEK-WEBSITES VAN BÈTA PUBLISHERS

www.automatie-pma.com
www.appworks.nl
www.businessenit.nl
www.cloudworks.nu
www.datacenterworks.nl